

't "Zussedurke"

Jaargang 8, nummer 2, december 2008

Redactie Nieuwsbrief 't Tussedurke

Jan Bon 0412 - 401131
Jan van der Burgt 0412 - 401183
Gerrit Bergers is gestopt als redactielid en zijn we
nu op zoek naar een vervanger voor 't Tussedurke.
Interesse? Aanmelden bij de redactie.

Fotogroep

De fotogroep gaat verder met het verzamelen van foto's en het invoeren van gegevens in de computer. Als u nog in het bezit bent van interessante oude foto's, neem dan contact op met de contactpersonen van de fotowerkgroep:

Ineke Mulders	0412 - 402901
Jos van der Burgt	0412 - 401183
Marieke Spanjers	0412 - 405130
Rinie Gremmen	0412 - 402141

Secretariaat

Ria Boeijen 06 - 53726742
E. Aldrinstraat 3, 5351 GR Berghem

Kopij, liefst onbewerkte tekst, digitaal inleveren bij de redactie of bij de secretaris van de vereniging.

Denk bij het opruimen van oude spullen van uw zolder aan onze vereniging. Gooi geen voor ons belangrijke spullen weg. Neem a.u.b. contact op met ons.

Openstelling Expositieruimte

"Berchs-Heem" is gevestigd in het voormalig gemeentehuis, Burgemeester van Erpstraat 2.

1e zondag van de maand: 11.00-13.00 uur
1e maandag daaropvolgend: 19.00-21.00 uur
Ook na een telefonische afspraak via de secretaris
(06 - 53 72 67 42) bent U van harte welkom.
info@berchs-heem.nl – www.berchs-heem.nl

In Memoriam:

- Riek van Lith-van Loosbroek † 16-06-2008, 73 jr
- Nol van Oorsouw † 12-10-2008, 91 jr
- Jan van Rijsselberg † 25-10-2008, 67 jr
- Jan Tonies † 16-11-2008, 60 jr

Van de redactie

In dit nummer: de jaarlijkse Open Monumentendag op zaterdag 8 en zondag 9 september, project van de provincie Noord-Brabant, bezoek door Berchs-Heem aan de Molenveldschool, Kunst of Kitsch, lezing van Karrespoor tot snelweg en het bezoek aan Erfgoed lokaal Haren.

Activiteiten 2009

• **7 februari:** Brabantse Avond m.m.v. Kwartjesvolk. • **19 maart:** jaarvergadering. Na de pauze 't Bergs Muziekske.

Hiervoor krijgt u nog een uitnodiging.

WEB-site Berchs-Heem

Berchs-Heem is vanaf oktober 2007 op internet te zien; **www.berchs-heem.nl**. Op deze site vindt u actuele zaken, foto's van nieuwe activiteiten, maar ook oude foto's zoals, bijv. van molen 'de Anna' en oude schoolfoto's etc. De site wordt druk bezocht, vanuit diverse landen. Houdt u zich via de site op de hoogte van onze activiteiten en nieuwsberichten.

Open Monumentendag 2008

Ook dit jaar waren de Open Monumentendagen die werden gehouden op zaterdag 8 en zondag 9 september de opening van het heemkunde seizoen. Dit jaar was behalve onze eigen heemkamer en de kerk ook de pastorie opengesteld. Er was volop belangstelling voor dit jaarlijkse evenement. De bezoekers kwamen vanuit de verre omgeving naar ons dorp, dat zeker de moeite van een bezoek waard is. Enkele bezoekers hebben de fietstocht gemaakt.

Project 'Uit de schatkist van ...'

De provincie Noord Brabant wil op bijzondere manieren jong en oud met elkaar in gesprek brengen. Een van de projecten hiervoor is 'Uit de schatkist van...'. De bedoeling is ouderen te laten vertellen over gebruiksvoorwerpen uit hun jeugd toen ze zelf 8 tot 12 jaar waren. In samenwerking met bureau Erasmus cultuur en communicatie en de provincie Noord-Brabant is dit project uitgevoerd. Het project werd afgesloten met een tentoonstelling die op vrijdag 25 april werd gehouden op de Molenveldschool in aansluiting van het bezoek van Berchs-Heem aan Het Molenveld.

Bezoek Berchs-Heem aan Basisschool 'Het Molenveld'

Woensdag 23 en donderdag 24 april

In het kader van ons schoolproject: 'Flitsend de tijd door', hebben mensen van Berchs-Heem bij de kinderen op onze school een goede indruk achtergelaten van het leven in vroeger tijden. Rond 5 thema's: de was, speelgoed, het boerenleven, de slacht en de winkel, hadden zij een prachtige presentatie gemaakt van allerlei ge- en verbruiksartikelen uit het verleden. De kinderen mochten in kleine groepjes de thema-hoeken bezoeken, waar ze uitleg kregen. Dit werd erg leuk gedaan, zodat de kinderen geïnteresseerd naar de verhalen luisterden, de spullen bekeken en er veel van leerden. Alle klassen hebben deze hoeken bezocht, zodat er ongelofelijk veel, wel 70, groepjes langs gekomen zijn bij de verschillende mensen. Steeds weer even bevlogen werden de verhalen verteld. Ook op

onze tentoonstelling, waren er weer mensen aanwezig om geïnteresseerde ouders en andere bezoekers uitleg te kunnen geven. Onze hoop, dat Berchs-Heem een grote bijdrage zou kunnen leveren aan de inhoud van ons project, is helemaal bevestigd. Wij willen vanaf deze plaats de mensen nogmaals hartelijk danken.

Jos Vos Leerkracht Molenveldschool.

Vroeger

We mochten met de hele school naar 'Het Trefpunt' waar allemaal mensen waren die over vroeger vertelden, bijv. over een snoepwinkeltje, de was, van het akkerland, oud speelgoed, oude spullen bijv. pannen, harmonica en een gehakt-snijder. Bij het oude speelgoed zagen we, zo'n vogelfluitje waar je water in deed en waar een vogelgeluidje uit kwam. Ook zagen we oude knikkers en een bordje met een griffel. Bij het snoepwinkeltje mocht je vroeger niets zelf pakken! Ze hadden ook een oude afrekenmachine (kassa) en we kregen ook een snoepje. Bij het akkerland was er een trekploeg die voor de paarden is, ze deden met de paarden het land bewerken en steeds zaaien op het land. Bij de was lieten ze soorten zeep van vroeger en nu zien. Je doet een bloes of zo in een bak water en dan zet je dat schrobbord (wasbord) erin en dan schrob je die bloes er over en zo werd de bloes schoon. Er was een apparaat, mangel, waar je aan moest draaien en dan werd alles glad gestreken. En zo was het vroeger. Het was interessant.

Geschreven door Zoë en Jennifer.

Uitreiking W. Knippenbergprijs 2008

Lovende kritieken

Op 15 november j.l. werd de W. Knippenbergprijs uitgereikt in de Nederlands Hervormde kerk in Ravenstein. De Knippenbergprijs 2008 is toegekend aan de Stichting Cultuurhistorische Evenementen van de Heemkundegroep Hooge Mierde. De stichting kreeg de Brabantse cultuurhistorische prijs voor het project 'Tussen Kerk en Kroeg'. Alle genomineerden hadden evenals Maicke

Jury Knippenbergprijs 2008
p/a Stichting Brabants Heem
Postbus 1203
5200 BG 's-Hertogenbosch

Aan: *Heemkundevereniging "Berchs Heem"*

Tilburg, 26 september 2008

Geacht bestuur, geachte mevrouw, mijnheer,

de jury van de Knippenbergprijs 2008 heeft met genoegen kennisgenomen van uw brief d.d. 1 september 2008 waarin u de redactie van uw blad het Vagevenster voordraagt voor deze prijs.

De door u voorgedragen activiteit is inderdaad een goed voorbeeld van de veelzijdige en waardevolle activiteiten die heemkundekringen en andere cultuurhistorische vrijwilligersorganisaties initiëren en uitvoeren om de waarde en betekenis van heemkunde in de breedte van het voorwoord terecht brengen van een breed publiek. Het door de redactie van

van Schaijk eerder al in Tilburg een presentatie gehouden. Maicke vertelde over het innovatieproject 'Heemkunde in de basisschool, Het Molenveld'. Ondanks de perfecte presentatie door Maicke van Schaijk, zowel in Tilburg als in Ravenstein, moesten wij toch genoeg nemen met een troostprijs. 'Het Molenveld' en Berchs-Heem mogen trots zijn op deze prestatie, die door de jury in het rapport werd omschreven als professioneel. De voorzitter van de jury vertelde ons dat het maar weinig scheelde en dat de uiteindelijke winnaar maar net iets beter was. Met deze lovende kritieken konden wij vrede hebben... Veel dank gaat van Berchs-Heem uit naar Maicke van Schaijk van de school 'Het Molenveld'.

Kunst of Kitsch? 12 mei 2008.

Tweede pinksterdag was er weer onze tweejaarlijkse Kunst of kitschdag.

Locatie al vele keren 'Herberg den dort' van Hans van Dort van Mie Sause. De naam alleen al ademt al zoveel historie, dat dan ook heel goed bij onze vereniging past. Charles Bastings de antiekenner bij uitstek is ook

altijd van de partij en laat zien en horen kennis van zaken in huis te hebben. Deze keer een rustige taxatiedag, met toch nog enkele aparte lotjes. Marietje Hoeks kwam met een koperen kijker aanzetten en met een serie negatieven op glasplaatjes. Een prachtig voorwerp van rond 1880 met een geschatte waarde van € 180 – € 200. Iemand kwam met een stenen kruikje, gekregen van Jan Boeijen uit de Burgemeester van Erpstraat.

Een mooi gaaf kruikje met een apart oortje, waar zelfs ook Charles niet precies wist waarvoor dit was bedoeld. Ook werd er een schilderij aangeboden voor taxatie van een bekende Zeelandse schilder, hij schilderde in de stijl van Brenner en na lang en goed kijken kon je zien dat het een stel paarden was. Charles adviseerde hem om het doek eens grondig te laten bekijken omdat dit toch wel een uniek doek kon zijn, maar dat technisch onderzoek nodig was. Porselein werd er ook volop aangeboden maar meestal zit er weinig bij van hoge waarde. Veel komt er van rond 1880 – 1900, bijv. borden, kopjes en schaaltes die de laatste jaren met zeker 75% in waarde zijn gedaald. Iemand kwam met een schilderij dat niet een topper was, maar wel met de mededeling dat hij ook nog in bezit was van een ander schilderij van een bekende schilder. De afspraak werd dan ook direct gemaakt voor een extra huisbezoek. Achteraf was dit een tegenvaller, het bleek niet van deze schilder te zijn. Al onze leden die nog nooit bij deze kunst of kitschdag zijn geweest, dat zijn er velen, moeten de volgende keer ook maar eens langs komen, het is er gemoedelijk en gezellig en zeker de moeite van het bezoeken waard.

Lambert van Hintum.

Lezing Henk Buijks 20 november 2008

'Van Karrespoor tot snelweg'

Geweldige lezing, grote opkomst

De eerste bijeenkomst van Berchs-Heem was zeer de moeite waard! De lezing werd verzorgd door de heer Henk Buijks, regiohistoricus van het BHIC.

De heer Buijks vertelde over het onderwerp, **Van karrespoor tot snelweg**. Dit is het verhaal over de weg van 's-Hertogenbosch tot Grave. Al ruim 200 jaar ligt er een weg van Den Bosch naar Grave nu als N(A)59 maar deze weg heeft natuurlijk een zeer rijke geschiedenis. Henk Buijks wist met zijn presentatie 'Van karrespoor tot snelweg' een volle zaal te boeien. Ruim 100 aanwezigen luisterden aandachtig hoe Henk vertelde over de rijke historie van de weg tussen 's-Hertogenbosch en Grave. Hoe groot de impact van de weg was, werd pas echt duidelijk toen Henk oude en nieuwe situatiefoto's naast elkaar liet zien. Het aanleggen van een rijksweg was ook in vroeger tijden een politiek spel. Het heeft heel wat voeten in aarde gehad vooraleer de complete route verhard was. Op de verharde delen van de rijksweg werd tol geheven. Tolbord nummer 11 is een van de pronkstukken die Berchs-Heem in haar bezit heeft. Leuk was de reacties van een aanwezige die zelf had meegewerkt bij het verharden van het laatste stuk van de oude rijksweg en van een persoon die jaren de weg van witte lijnen had voorzien. Ook was er nog een chauffeur die de bus reed die op een van de getoonde foto's stond. Zo had iedereen zijn eigen beleving bij de verhalen die door Henk werden verteld. Zo werd ook duidelijk dat het niet de Napoleon's weg was. Meer informatie over de oude rijksweg is te vinden op de website van het **Brabants Historisch Informatie Centrum; www.bhic.nl**;

Het was een zeer geslaagde avond waar de aanwezigen zichtbaar van genoten.

Bezoek aan het 'Erfgoed lokaal Haren' **Zondag 23 november 2008**

Aan deze activiteit, slechts 3 dagen na de geweldige lezing van Henk Buijks, werd door 28 personen deelgenomen. Door het grote aantal aanwezigen moest de groep worden gesplitst, eerst tekst en uitleg en dan de tentoonstelling bekijken of eerst kijken en dan pas naar het verhaal van Sjaak Arts luisteren. Het enthousiasme was ook hier groot en er werd volop genoten van de aanwezige, vooral religieuze voorwerpen maar ook van de oude (landbouw)gereedschappen die tentoongesteld werden. Diverse vrijwilligers waren aanwezig om tekst en uitleg te geven. Sjaak Arts vertelde in zijn verhaal o.a. hoe dit erfgoedlokaal is ontstaan. Dit erfgoed lokaal is door de plaatselijke bevolking mogelijk gemaakt door vele spullen aan te leveren zowel op agrarisch, huishoudelijk gebied maar zeker niet te vergeten op religieus gebied. Haren heeft op dit gebied een rijke historie wat vooral naar voren komt door de vele foto's en andere attributen op kerkelijk gebied. Voor degenen die er niet bij waren maar toch een keer op bezoek willen gaan kunnen daar elke eerste zondag van de maand van 11.00 tot 15.00 uur terecht. Dit erfgoed lokaal is te vinden bij klooster Bethlehem in Haren. Voor meer informatie telefoon 06 - 20 43 00 94. Het was een zeer geslaagde leuke excursie. Sjaak Arts en andere vrijwilligers bedankt.

*Prettige feestdagen en een
gezond en voorspoedig nieuw,
heemkundig, jaar 2009*

Contributie

De jaarlijkse contributie is € 15,00 per persoon. Dit bedrag over te maken op rekeningnr.: 1065.16.817 Rabobank, t.n.v. Berchs-Heem of via Giro nr.: 79.48.052. Onder vermelding van uw lidmaatschapsnummer. Voor vragen omtrent betalingen: Lambert van Hintum 0412 - 402515 Penningmeester Berchs-Heem.

Zoekplaatje. Wie weet wat, waar en wanneer? Reacties graag naar de redactie 't Tussedurke. Deze foto was niet te zien op de fototentoonstelling van de school.

'Geschiedenis is in', hoor je vaak. Dat blijkt niet alleen uit de grote verkoop van historische boeken maar ook uit de grote belangstelling voor geschiedenisprogramma's op radio en tv. Programma's als: In Europa, Het verleden van Nederland en Andere Tijden worden massaal bekeken en goed gewaardeerd.

In samenwerking met heemkundevereniging Berchs-Heem verzorgt *historicus* drs. **Leo Hoeks** een introductiecursus geschiedenis.

INLEIDING IN DE ALGEMENE GESCHIEDENIS

De cursus bestaat uit 10 hoorcolleges van elk twee uur en is toegankelijk voor iedereen die in geschiedenis is geïnteresseerd. Deze cursus geeft een overzicht van de Europese geschiedenis. Van de antieke Griekse beschaving, de middeleeuwen, nieuwe tijd tot aan de val van het communisme eind jaren tachtig van de vorige eeuw.

Programma:

Les 1	De antieke wereld. De Grieks-Hellenistische beschaving
Les 2	De antieke wereld. De Romeinse beschaving
Les 3	De middeleeuwen. Nieuwe structuren in Europa
Les 4	De middeleeuwen. Waardering achteraf
Les 5	De nieuwe tijd: van wedergeboorte naar nationale staten
Les 6	De nieuwe tijd: van absolutisme naar verlichting
Les 7	Het ontstaan van de moderne staat
Les 8	De tijd van de 'ismen': liberalisme, socialisme, imperialisme, communisme
Les 9	Nieuwste geschiedenis tot 1945
Les 10	Nieuwste geschiedenis. Het einde van een tijdperk

De cursus wordt gehouden op dinsdagavond van 20.00 tot 22.00 uur in de raadzaal van het voormalige gemeentehuis van Berghem en begint op dinsdag 3 maart 2009.

De cursus gaat van start bij een minimale deelname van 10 aanmeldingen. Het maximum aantal deelnemers is 20.

De kosten voor deze introductiecursus bedragen € 170,-. Aanmelding kan geschieden per e-mail aan: bergaheima@kabelfoon.nl. Een aanmeldingsformulier wordt dan digitaal toegezonden. Indien aanmelding via e-mail niet mogelijk is dan kan men dit formulier telefonisch aanvragen via nummer 0412 - 402653.